

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII

**Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 32-IX din 11 februarie
2021 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru**

(sesizarea nr. 30a/2021)

CHIȘINĂU

23 februarie 2021

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 12 februarie 2021,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională pe 12 februarie 2021, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995, de dnii Vasile Bolea, Grigore Novac și Alexandr Suhodolski, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorii sesizării solicită exercitarea controlului constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 32-IX din 11 februarie 2021 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru.

3. Prin decizia Curții Constituționale din 17 februarie 2021, sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a se prejudeca fondul cauzei.

4. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Facultății de Drept a Universității Libere Internaționale din Moldova și Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova.

5. În ședința publică a Curții au fost prezenți dnii Vasile Bolea, Grigore Novac și Alexandr Suhodolski, autori ai sesizării, dl Valeriu Kuciuk, reprezentant al Parlamentului, și dna Olesea Stamate, reprezentantă a Președintelui Republicii.

ÎN FAPT

6. Pe 23 decembrie 2020, dl Ion Chicu a demisionat din funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova.

7. Pe 28 decembrie 2020, între Președintele Republicii Moldova și fracțiunile parlamentare s-au desfășurat consultări în vederea desemnării unui candidat pentru funcția de Prim-ministru.

8. Pe 27 ianuarie 2021, dna Maia Sandu, Președintele Republicii Moldova, a emis Decretul nr. 25-IX, prin care a desemnat-o pe dna Natalia Gavrilița în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru.

9. Pe 8 februarie 2021, dna Natalia Gavrilița a înaintat un demers Președintelui Parlamentului prin care a solicitat votul de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și întregii liste a Guvernului.

10. Pe 11 februarie 2021, la aproximativ ora 10:00, a început ședința plenară a Parlamentului, în cadrul căreia dna Natalia Gavrilița a prezentat programul de activitate și întreaga listă a Guvernului¹.

11. În aceeași zi, la aproximativ ora 12:00, dl Igor Dodon, președintele Partidului Socialiștilor din Republica Moldova, asistat de deputați din partea Partidului Socialiștilor, a desfășurat în clădirea Parlamentului un briefing de presă². În cadrul acestui briefing, dl Igor Dodon a anunțat Decizia Executivului Politic al Partidului Socialiștilor de a o înainta pe dna Mariana Durleșteanu în calitate de candidat la funcția de Prim-ministru.

12. În aceeași zi, la aproximativ ora 15:50, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului, în perioada în care se examina programul de activitate și întreaga listă a Guvernului propusă de dna Natalia Gavrilița, președintele fracțiunii Partidului Socialiștilor, dl Corneliu Furculiță, a dat citire unei Declarații privind constituirea majorității parlamentare în vederea susținerii candidaturii dnei Mariana Durleșteanu pentru funcția de Prim-ministru, Declarație semnată de 54 de deputați. De asemenea, a comunicat că va expedia respectiva Declarație Președintelui Republicii Moldova.

13. În aceeași zi, la aproximativ ora 16:00, în ședința plenară a Parlamentului pentru acordarea votului de încredere, programul de activitate și întreaga listă a Guvernului propuse de dna Natalia Gavriliță nu a întrunit niciun vot.

14. În aceeași zi, la aproximativ ora 17:00, Președintele Republicii Moldova a desfășurat consultări simultan cu toate fracțiunile parlamentare³.

15. În cadrul consultării fracțiunilor parlamentare, președintele fracțiunii Partidului Socialiștilor, dl Corneliu Furculiță, a propus-o pe dna Mariana Durleșteanu în calitate de candidat la funcția de Prim-ministru.

16. În aceeași zi, Președintele Republicii a emis Decretul nr. 32-IX, prin care a desemnat-o în mod repetat pe dna Natalia Gavrilița în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru. În seara aceleiași zile,

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=Add7O8ueEwk>

² <https://realitatealive.md/executivul-politic-al-psrm-sus-ine-un-briefing-de-presa-de-la-tribuna-parlamentului---120988.html>

³ <https://www.facebook.com/maia.sandu/videos/2822978334656169/>

Președintele Republicii a susținut un briefing,⁴ în cadrul căruia a menționat următoarele:

„Astăzi, am avut o nouă rundă de consultări cu fracțiunile și grupurile parlamentare, așa cum cere Constituția. Această discuție a fost transmisă online, pentru ca cetățenii interesați să o poată urmări. Tot astăzi, spre seară, pe adresa Președinției a venit o scrisoare cu o propunere la funcția de Prim-ministru, semnată de 54 de deputați. În această listă am descoperit semnături ale persoanelor în raport cu care există dubii că și-ar fi exprimat voința în mod liber. Și aici vorbesc despre persoane care au fost supuse actului răpirii, care au fost ținute ostatic, persoane care au fost implicate în furtul miliardului și deputați care au schimbat mai multe partide politice și mai multe grupuri parlamentare. Și pe cazul unora dintre aceste acte de traseism politic există suspiciuni rezonabile de corupție și de presiune externă. În aceste condiții, am decis înaintarea la funcția de candidat pentru funcția de Prim-ministru a doamnei Natalia Gavrilița.”

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

17. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 98 Învestitura

„(1) După consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.

[...]”

18. Prevederile relevante ale Decretului nr. 32-IX din 11 februarie 2021 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru sunt următoarele:

„Articolul 1. – Doamna Natalia GAVRILIȚA se desemnează în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru și se autorizează să întocmească programul de activitate și lista Guvernului și să le prezinte Parlamentului spre examinare.

Articolul 2. – Prezentul decret intră în vigoare la data semnării.”

ÎN DREPT

A. ADMISIBILITATEA

19. Prin decizia sa din 17 februarie 2021, Curtea a confirmat respectarea, în prezenta cauză, a condițiilor de admisibilitate a unei sesizări, stabilite în jurisprudența sa constantă.

⁴ <https://www.presedinte.md/rom/comunicate-de-presa/presedintele-maia-sandu-o-inainteaza-repetat-pe-natalia-gavrilita-la-functia-de-prim-ministru-al-republicii-moldova>

20. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității decretelor Președintelui Republicii Moldova, în prezenta cauză a Decretului Președintelui nr. 32-IX din 11 februarie 2021 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru, ține de competența Curții Constituționale.

21. Potrivit articolelor 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, deputații în Parlament au prerogativa sesizării Curții Constituționale.

22. Curtea a reținut că obiectul sesizării îl constituie Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 32-IX din 11 februarie 2021 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru. Decretul contestat nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

23. Autorii sesizării au susținut că Decretul contestat contravine articolului 98 alin. (1) din Constituție, care prevede că, după consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.

24. Curtea a notat că incidența articolului 98 alin. (1) din Constituție poate fi reținută atunci când Președintele Republicii desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru. În această cauză, Curtea a observat că Președintele Republicii a emis Decretul nr. 32-IX din 11 februarie 2021, prin care a desemnat-o pe dna Natalia Gavrilița în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru. Prin urmare, articolul 98 alin. (1) din Constituție este incident în această cauză. Pentru a vedea dacă Decretul contestat corespunde exigențelor stabilite de articolul 98 alin. (1) din Constituție, Curtea trebuie să examineze cauza în fond.

25. Totodată, autorii sesizării îi solicită Curții să aprecieze dacă, prin refuzul de a desemna candidatul majorității parlamentare la funcția de Prim-ministru, Președintele Republicii: (i) a încălcat prevederile din Constituție și/sau din Hotărârile Curții Constituționale; (ii) și-a încălcat obligația imparțialității și neutralității politice în procesul desemnării candidatului pentru funcția de Prim-ministru.

26. Cu privire la acest capăt al sesizării Curtea reține următoarele. În Hotărârea nr. 23 din 6 august 2020, § 55, Curtea a notat că pentru a aprecia dacă refuzul Președintelui Republicii de a desemna candidatul pentru funcția de Prim-ministru, propus de majoritatea parlamentară, reprezintă o faptă gravă în sensul articolului 89 alin. (1) din Constituție, trebuie avute în vedere următoarele elemente: a) dacă prin această faptă Președintele Republicii încalcă o prevedere din Constituție și/sau o Hotărâre a Curții Constituționale și b) dacă prin această faptă Președintele Republicii își încalcă obligația imparțialității și neutralității politice în procesul desemnării candidatului pentru funcția de Prim-ministru. În același timp, la § 54 din Hotărârea menționată, Curtea a reținut că poate aprecia dacă o acțiune sau o inacțiune a Președintelui Republicii constituie o faptă gravă care justifică suspendarea din funcție și demiterea acestuia cu condiția ca sesizarea să fi fost depusă în baza articolului 135 alin. (1) lit. f) din

Constituție [*constatarea circumstanțelor care justifică demiterea Președintelui Republicii Moldova*]. În această cauză, sesizarea a fost depusă în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție [*controlul constituționalității decretului Președintelui Republicii Moldova*]. Prin urmare, acest capăt al sesizării este inadmisibil.

27. Așadar, la etapa examinării sesizării în fond, Curtea va examina dacă Decretul contestat corespunde exigențelor stabilite de articolul 98 alin. (1) din Constituție.

B. FONDUL CAUZEI

A. Argumentele autorilor sesizării

28. Autorii sesizării menționează că, pe 11 februarie 2021, în cadrul ședinței plene a Parlamentului, dna Natalia Gavrilița, candidat la funcția de Prim-ministru desemnat de Președintele Republicii, nu a obținut votul de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

29. În cadrul ședinței plene a Parlamentului din aceeași zi, președintele fracțiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor din Moldova a dat citire Declarației cu privire la constituirea majorității parlamentare formate din 54 de deputați pentru susținerea candidaturii dnei Mariana Durleșteanu pentru funcția de Prim-ministru. Autorii sesizării consideră că Declarația în discuție îndeplinește condiția referitoare la propunerea candidatului pentru funcția de Prim-ministru de către o majoritate parlamentară formalizată, așa cum această condiție a fost stabilită prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29 decembrie 2015 (punctul 3 lit. c) din Dispozitiv).

30. Autorii sesizării notează că, după citirea Declarației menționate *supra*, președintele fracțiunii parlamentare a Partidului Socialiștilor din Moldova l-a notificat pe Președintele Republicii despre formalizarea majorității parlamentare și a propus desemnarea dnei Mariana Durleșteanu în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru. În aceeași zi, în cadrul consultărilor fracțiunilor parlamentare cu Președintele Republicii, candidatura dnei Mariana Durleșteanu a fost propusă pentru a fi desemnată în calitate de candidat la funcția de Prim-ministru. În acest sens, autorii sesizării consideră că în această situație Președintele Republicii era obligat să desemneze candidatul înaintat de majoritatea parlamentară. Autorii sesizării fac trimitere la § 118 din Hotărârea nr. 32 din 29 decembrie 2015 și la punctul 2 teza a II-a din dispozitivul Hotărârii nr. 23 din 6 august 2020, în care Curtea a stabilit că, atunci când este constituită o majoritate parlamentară absolută formalizată, Președintele Republicii este obligat să desemneze candidatul înaintat de această majoritate pentru funcția de Prim-ministru.

31. Potrivit autorilor sesizării, Președintele Republicii Moldova a emis Decretul nr. 32-IX prin care a desemnat-o în mod repetat pe dna Natalia Gavrilița în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru. Autorii sesizării consideră că prin acest fapt Președintele Republicii a ignorat voința majorității parlamentare și a încălcat prevederile articolului 98 alin. (1) din Constituție și Hotărârile Curții Constituționale nr. 32 din 29 decembrie 2015 și nr. 23 din 6 august 2020.

B. Argumentele autorităților

32. În opinia prezentată de Președintele Republicii Moldova se menționează că prevederile articolului 98 alin. (1) din Constituție îi impun Președintelui Republicii o singură condiție la etapa desemnării candidatului la funcția de Prim-ministru, și anume obligația de a consulta partidele politice parlamentare. Nu există nicio condiționalitate de a desemna în calitate de Prim-ministru persoana susținută de o majoritate parlamentară absolută și formalizată, aceasta fiind o atribuție proprie și exclusivă a șefului statului, nepartajată cu vreo autoritate publică. Președintele susține că Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29 decembrie 2015 a fost adoptată într-o perioadă în care statul era capturat de un regim oligarhic controlat de Vladimir Plahotniuc. Permitea unei majorități parlamentare conjuncturale, în care se regăsesc persoane cu probleme grave de integritate, să desemneze un candidat la funcția de Prim-ministru ar presupune un risc enorm pentru recapturarea statului de către grupări oligarhice. Mai mult, considerentele din hotărârea menționată se bazează pe o interpretare în care Președintele era ales de Parlament, însă, în prezent, Președintele este ales în mod direct de popor. Prin urmare, anularea apanajului Președintelui de a desemna candidat la funcția de Prim-ministru în detrimentul unei majorități situaționale contravine articolului 2 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție. De asemenea, chiar dacă jurisprudența Curții Constituționale menționată nu rezultă din textul Constituției, Decretul contestat nu contravine nici acestei jurisprudențe cu condiția unor nuanțări. Așadar, investirea unui Guvern doar cu scopul evitării dizolvării Parlamentului fără intenția de a-l susține ulterior nu poate fi tolerată de Constituție, deoarece acest fapt ar perturba și mai mult starea de incertitudine a executivului și dezvoltarea statului. Astfel, Președintele trebuie să se asigure că, atunci când fracțiunile parlamentare desemnează Prim-ministrul, acestea nu urmăresc doar scopul evitării alegerilor anticipate. În acest sens, Președintele Republicii propune trei condiții care trebuie întrunite cumulativ: (i) existența unei majorități parlamentare cu intenția de a susține un Guvern; (ii) capacitatea acestei majorități de a asigura o guvernare în interesul poporului și (iii) eligibilitatea candidatului propus la funcția de Prim-ministru în sensul

Hotărârii Curții Constituționale nr. 4 din 22 aprilie 2013. Raportând aceste condiții la situația de față, Declarația semnată de 54 de deputați nu menționează nimic despre angajamentul de a susține Guvernul propus de ei după investire, iar înstituirea unui Guvern de tranziție nu poate fi un motiv valabil pentru investire. Mai mult, textul Declarației nu reprezintă un document oficial al unei majorități parlamentare absolute și formalizate, ci doar o listă a majorității deputaților aleși privind poziția comună față de înaintarea unui candidat. În privința celei de-a doua condiții, investirea unui Guvern cu susținerea determinantă a unor deputați vizați în cauze penale, implicați în furtul miliardului, în privința cărora planează suspiciuni serioase de corupere, și chiar a unui deputat care ar fi fost răpit și luat ostatic nu este acceptabilă de principiu. Cu privire la eligibilitatea candidatului propus la funcția de Prim-ministru, Președintele menționează că asupra candidatului propus, dna Mariana Durleșteanu, planează dubii rezonabile, având în vedere că a fost sancționată de Banca Națională a Moldovei în perioada în care era membru al Consiliului de Administrare al „Moldindcombank”. Mai mult, dna Mariana Durleșteanu a deținut funcția menționată în perioada de spălare a mijloacelor financiare prin cunoscutul „laundromat rusesc”. În final, în opinia prezentată se susține că nu a existat o majoritate parlamentară absolută formalizată, consultările publice cu fracțiunile parlamentare au fost asigurate, iar Președintele Republicii Moldova a respectat Constituția.

33. În opinia prezentată de Parlament se menționează că articolul 98 alin. (1) din Constituție obligă Președintele Republicii Moldova să consulte fracțiunile parlamentare pentru desemnarea unui candidat la funcția de Prim-ministru. În acest caz, Președintele Republicii Moldova, contrar prevederilor constituționale, nu a acționat cu maximă diligență la realizarea atribuțiilor sale constituționale pentru investirea noului Guvern. Președintele promovează soluția declarării alegerilor parlamentare anticipate. De asemenea, acțiunile ulterioare ale Președintelui Republicii Moldova prin nerespectarea voinței majorității parlamentare formalizate viciază întreaga procedură de investire a Guvernului, fiind contrare prevederilor Constituției și ale Hotărârilor Curții Constituționale. Parlamentul subliniază că conflictul juridic de natură constituțională, generat artificial de exercitarea, în mod discreționar, a atribuțiilor de Președinte, constă în înaintarea repetată a aceluiași candidat pentru funcția de Prim-ministru. De asemenea, Parlamentul susține că consultările organizate de către Președintele Republicii au fost formale, fără intenția de a promova un candidat care să obțină majoritatea voturilor. Președintele Republicii a ignorat declarația majorității parlamentare formalizate și, implicit, a autorității legislative. Așadar, Președintele a acționat contrar principiului constituțional al colaborării loiale între instituțiile publice. Totodată, contrar articolului 98 alin. (1) din Constituție, Președintele a desemnat repetat același candidat pentru funcția de Prim-ministru. Desemnarea aceluiași candidat apare ca un act de voință unilaterală

provocatoare, poziționată în afara raporturilor de separație și echilibru al puterilor de stat. Desemnarea unui candidat fără a ține cont de opinia partidelor parlamentare se circumscrie unei conduite neloiale. Președintele a desemnat același candidat doar cu scopul de a dizolva Parlamentul. Așadar, prin neglijarea voinței Parlamentului, unde s-a formalizat o majoritate parlamentară, prin respingerea propunerii acestei majorități parlamentare și înaintarea, în mod repetat, a aceluiași candidat, Președintele Republicii nu și-a exercitat atribuțiile conform prevederilor constituționale. Președintele Republicii a încălcat obligația imparțialității și neutralității politice în procesul de desemnare a unui candidat pentru funcția de Prim-ministru. Așadar, Președintele și-a îndeplinit în mod abuziv și discreționar prerogativele prevăzute de articolul 98 alin. (1) din Constituție.

34. În opinia prezentată de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice se menționează că Președintele Republicii Moldova nu era obligat să desemneze candidatul propus de cei 54 de deputați, deoarece nu a existat o majoritate parlamentară absolută formalizată. Astfel, pentru existența unei asemenea majorități, era necesar ca anterior înaintării candidatului la funcția de Prim-ministru să aibă loc formalizarea majorității parlamentare. Potrivit articolului 4 alin. (12) din Regulamentul Parlamentului, majoritatea parlamentară este considerată fracțiunea sau coaliția fracțiunilor, anunțată prin declarație, care cuprinde mai mult de jumătate din deputații aleși. Din textul scrisorii celor 54 de deputați, prin care se înaintează candidatura dnei Mariana Durleșteanu la funcția de Prim-ministru, rezultă că anterior acestei scrisori nu a existat o asemenea declarație. Institutul menționează că Președintele Republicii este ales de către cetățeni și, din punct de vedere legal, se situează pe aceeași poziție cu Parlamentul, dispunând de prerogative mai largi, ca urmare a faptului că mandatul său vine de la popor. Totodată, Curtea va trebui să revizuiască limitele dreptului discreționar al Președintelui Republicii de a evalua calitățile, competența, experiența și, în fond, capacitatea unei persoane, implicate politic sau nu, de a conduce Guvernul și de a atrage sprijinul politic al majorității parlamentare, și cel de a refuza argumentat desemnarea candidatului la funcția de Prim-ministru. Baza revizuirii menționate o reprezintă Declarația Parlamentului cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova și Declarația Parlamentului cu privire la condamnarea faptelor de traseism și corupere politică.

35. Curtea a primit trei opinii *amicus curiae* de la dl Alexandru Arseni, doctor habilitat în drept, profesor universitar în cadrul Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, de la dl Ion Guceac, academician, profesor universitar în cadrul Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, și de la Institutul pentru Politici și Reforme Europene.

36. În opinia prezentată Curții, dl Alexandru Arseni menționează că consultarea fracțiunilor parlamentare poartă un caracter imperativ,

Președintele Republicii fiind obligat să consulte toate fracțiunile declarate și înregistrate regulamentar. În cadrul consultărilor pot fi înaintate mai multe candidaturi pentru funcția de Prim-ministru. Totuși, Președintele Republicii are dreptul discreționar de a desemna doar un candidat pentru această funcție. Președintelui țării îi aparține dreptul de a selecta candidatura, iar consultarea fracțiunilor parlamentare nu-l obligă să se conformeze viziunilor acestor fracțiuni. Președintele Republicii este liber să-l aleagă pe candidat. În cazul sistemelor politice pluraliste, majoritatea parlamentară constituie o coaliție a fracțiunilor, anunțată prin declarație, care cuprinde mai mult de jumătate de deputați. Hotărârea de a crea coaliția și procesul-verbal respectiv se declară în ședința plenară a Parlamentului și se transmit Președintelui Republicii. Astfel, coaliția își asumă întreaga răspundere pentru actul de guvernare. Majoritatea parlamentară nu reprezintă o listă *ad-hoc* de susținere a unui candidat pentru funcția de Prim-ministru, listă care nu produce efecte juridice. Prin urmare, dl Alexandru Arseni consideră că Decretul Președintelui Republicii nr. 32-IX din 11 februarie 2020 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru corespunde prevederilor articolului 98 alin. (1) din Constituție.

37. În opinia prezentată de dl Ion Guceac se menționează că Constituția califică Parlamentul în calitate de organ reprezentativ suprem al poporului (articolul 60 din Constituție). De asemenea, Președintele Republicii Moldova reprezintă poporul și acționează în numele lui. Caracterul reprezentativ al Președintelui reiese din voința exprimată de corpul electoral. Așadar, Parlamentul și Președintele Republicii se bucură, în mod egal, de legitimitate democratică provenită din alegeri. Constituția acordă Președintelui Republicii prerogativa desemnării candidatului pentru funcția de Prim-ministru, după consultarea fracțiunilor parlamentare (articolul 98 alin. (1) din Constituție). Prin aceste dispoziții, care constituie fundamentul puterii într-un stat de drept, se prefigurează și necesitatea consultării fracțiunilor parlamentare înainte de desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru. Din conținutul articolului 98 alin. (1) din Constituție în coroborare cu alte norme referitoare la șeful statului rezultă că identificarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru ține de latitudinea Președintelui Republicii. Constituția nu limitează acest drept, inclusiv să propună același candidat în mod repetat sau să desemneze, de fiecare dată, un nou candidat. Parlamentul participă la învestirea Guvernului, cu votul majorității deputaților aleși, sau la respingerea solicitării respective. De asemenea, Constituția nu prevede restricții în exercitarea atribuțiilor participanților la proces. În aceste condiții, articolul 98 din Constituție nu stabilește circumstanțele în care o anumită majoritate parlamentară ar înainta un candidat la această funcție sau dacă procedura de consultare a fracțiunilor parlamentare presupune doar ascultarea acestor fracțiuni, adresarea unor întrebări, cercetarea vectorului politic, astfel încât Președintele să fie în stare să decidă cu privire la candidatul potrivit unui

anumit context politic, social și economic al statului. Prin urmare, prerogativa desemnării unui candidat la funcția de Prim-ministru este, mai degrabă, discreționară și aparține exclusiv Președintelui Republicii. Președintele Republicii are obligația constituțională de desemnare a unui candidat pentru funcția de Prim-ministru care să întrunească condițiile legale și de integritate. Președintele nu-i impune Parlamentului candidatul, dar propune o opțiune cu privire la persoana care ar putea deține această funcție. Rămâne la discreția Parlamentului de a acorda sau nu votul de încredere. Prin urmare, majoritatea parlamentară este importantă nu atât la desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru, cât în cadrul dezbaterii programului de activitate și a listei Guvernului. În procesul de interpretare a Constituției prin Hotărârea nr. 32 din 29 decembrie 2015 a fost generat un mecanism diferit de cel consacrat în Constituție. Prin urmare, nu este exclus ca aprecierile Curții din hotărârile adoptate anterior să fie reevaluate.

38. În opinia prezentată Curții de Institutul pentru Politici și Reforme Europene se menționează că la procedura de investire a Guvernului participă Parlamentul și Președintele Republicii, printr-un exercițiu comun, având funcții distincte. Președintele țării este obligat de Constituție să consulte fracțiunile parlamentare și să înainteze un candidat. Ulterior obținerii votului de încredere, Președintele numește Guvernul. Parlamentul participă la consultările cu Președintele Republicii și poate propune un candidat pentru funcția de Prim-ministru. După nominalizarea candidatului de către Președinte, Parlamentul trebuie să examineze în ședință componența Guvernului și să se pronunțe prin vot. Această procedură presupune implicarea Parlamentului și a Președintelui Republicii. De asemenea, Constituția prevede o serie de consecințe pentru nerespectarea de către Parlament și de către Președintele Republicii a obligațiilor prevăzute de Constituție. Institutul pentru Politici și Reforme Europene susține că procedura de formare a Guvernului implică o codecizie, în care Președintele Republicii și Parlamentul sunt chemați să ajungă la un consens cu privire la candidatul pentru funcția de Prim-ministru și să formeze Guvernul. Prerogativa Președintelui țării de a înainta candidatul pentru funcția de Prim-ministru poate fi sancționată de Parlament prin neexprimarea votului de încredere pentru candidatul propus. Totodată, lipsa consensului din partea Parlamentului cu privire la candidatura propusă de Președintele Republicii poate conduce la dizolvarea Parlamentului. De asemenea, Institutul menționează că Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29 decembrie 2015 a fost adoptată cu luarea în calcul a normei constituționale conform căreia Președintele Republicii era ales de Parlament, iar Hotărârea Curții nr. 23 din 6 august 2020 s-a bazat pe Hotărârea nr. 32/2015. Totuși, alegerile directe ale Președintelui Republicii, care consolidează poziția acestuia de garant al suveranității, îi asigură Președintelui o poziție de co-decident cu Parlamentul, la procedura de investire a Guvernului. Prin urmare, Institutul

pentru Politici și Reforme Europene consideră că este judicioasă revizuirea jurisprudenței Curții Constituționale. În cazul menținerii actualelor interpretări ale articolului 98 alin. (1) din Constituție, balanța competenței este în favoarea Parlamentului și nu este valorificată esența procedurii de codecizie.

C. Aprecierea Curții

Principii generale

39. Curtea menționează că a stabilit în Hotărârea nr. 32 din 29 decembrie 2015 principii generale aplicabile în materie de desemnare a candidatului pentru funcția de Prim-ministru.

40. Astfel, în Hotărârea citată, Curtea a reținut că articolul 98 alin. (1) din Constituție prevede atribuția exclusivă a Președintelui Republicii de a desemna un candidat pentru funcția de Prim-ministru. În același timp, Curtea a reținut că, deși exclusivă, atribuția de desemnare nu poate fi discreționară, deoarece Președintele va desemna un candidat pentru funcția de premier numai după consultarea fracțiunilor parlamentare. Curtea a menționat că în procedura de formare și de investire a Guvernului este esențial votul Parlamentului. Guvernul va răspunde politic doar în fața Parlamentului, care îl poate demite. Principiul de la care se pornește în statele democratice, indiferent de forma de guvernământ, este că Guvernul trebuie să exprime voința majorității politice din Parlament, iar pentru a governa, el trebuie să beneficieze de sprijinul acestei majorități parlamentare. Analizând ponderea fiecăreia dintre cele două autorități publice în procedura de formare a Guvernului, Curtea a conchis că rolul Parlamentului este unul decisiv în raport cu rolul Președintelui Republicii. Această diferență de pondere se datorează formei de guvernământ parlamentare (a se vedea §§ 58, 84, 88 și 89 din Hotărârea citată). Mai mult, Curtea a reținut că, în conformitate cu prevederile articolului 60 alin. (1) din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova (a se vedea HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 17).

41. În aceeași Hotărâre nr. 32 din 29 decembrie 2015, Curtea a interpretat înțelesul sintagmei „consultarea fracțiunilor parlamentare” de la articolul 98 alin. (1) din Constituție și a reținut că scopul consultărilor este de a identifica sprijinul politic al deputaților pentru o anumită persoană, capabilă să formeze un Guvern care să se bucure de încrederea Parlamentului. Ceea ce contează în aceste consultări este obținerea susținerii politice pentru persoana care ar putea fi desemnată în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru. Curtea a mai notat că Președintele Republicii poate veni la consultări cu o propunere proprie, care ar putea fi acceptată. Este, însă, la fel posibil ca în cadrul acestor consultări politice candidatul propus de către Președinte pentru funcția de

Prim-ministru să nu fie agreat de partenerii de consultare. În acest sens, Curtea a menționat că Președintele țării nu-și poate subordona partenerii de dialog politic pe care îi consultă. În acest rol, Președintele Republicii acționează doar în calitate de reprezentant al statului, căruia îi revine dreptul și responsabilitatea de a găsi o cale a dialogului și a evaluării voinței și capacității deputaților consultați de a susține în Parlament un candidat. Desemnând candidatul pentru funcția de Prim-ministru, Președintele Republicii trebuie să facă dovada imparțialității și a neutralității sale politice, a echidistanței sale față de toate fracțiunile parlamentare. Președintele nu are dreptul constituțional de a înlocui fracțiunile parlamentare (a se vedea §§ 91-94 din Hotărârea citată; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 18).

42. În același timp, Curtea a reținut că Președintelui Republicii nu i se poate nega dreptul de a evalua calitățile, competența, experiența și, în fond, capacitatea unei persoane, implicate politic sau nu, de a conduce Guvernul și de a atrage sprijinul politic al majorității parlamentare, care îl va susține pe întreaga durată a legislaturii. El nu-și poate impune însă propriul candidat. Astfel, Președintele intervine exclusiv ca reprezentant al statului, pentru a stabili și formaliza prin însemnătatea și solemnitatea funcției sale și pentru a menține cu autoritatea puterii sale echilibrul între Parlament și un posibil viitor Guvern. Curtea a subliniat că interpretarea Constituției, în sensul existenței unui drept discreționar al Președintelui țării de desemnare a candidatului pentru funcția de Prim-ministru, poate conduce la apariția unor conflicte instituționale (a se vedea HCC nr. 32 din 29 decembrie 2015, §§ 95 și 117; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 19).

43. Curtea a reținut că nu există niciun motiv constituțional și democratic ca Președintele Republicii să nu desemneze în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru persoana care dispune de sprijinul majorității parlamentare formalizate, fie ea adversă Președintelui. Atunci când niciun partid nu deține o majoritate absolută în Parlament, Președintele țării trebuie să consulte deputații nu doar *pro forma*, ci să desemneze candidatul susținut de majoritate, chiar dacă partidul agreat de Președinte nu face parte din majoritate. Președintele Republicii desemnează pentru funcția de Prim-ministru candidatul care îndeplinește condițiile de desemnare și de numire și care se bucură de sprijinul majorității parlamentare (a se vedea HCC nr. 32 din 29 decembrie 2015, §§ 118-120; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 20).

44. Președintele țării ar trebui să se comporte ca o autoritate care constată, dar care nu interpretează sau modifică rezultatul alegerilor, fiind constrâns, prin articolul 98 alin. (1) din Constituție, să desemneze un candidat pentru funcția de Prim-ministru după voința exprimată de alegători la alegerile parlamentare, să desemneze persoana propusă de partidul sau coaliția care a câștigat majoritatea absolută a mandatelor parlamentare. O interpretare contrară a prevederilor Constituției le-ar induce cetățenilor ideea că ei nu-și exercită în realitate suveranitatea

națională, că votul lor nu contează, că rezultatul alegerilor poate fi negat de către Președintele țării. Atunci când schimbarea Guvernului se face după o perioadă de timp de la alegeri, iar raportul forțelor politice s-a schimbat, Președintele Republicii trebuie să reia exercițiul consultărilor cu fracțiunile parlamentare în vederea identificării unei majorități capabile să sprijine investirea Guvernului (a se vedea HCC nr. 32 din 29 decembrie 2015, §§ 122-124; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 21).

45. Curtea a reținut că această soluție este singura de natură să elimine, cel puțin sub acest aspect, riscul conflictului instituțional, fiind un act firesc de clarificare a atribuțiilor Președintelui Republicii în privința desemnării Prim-ministrului, în condițiile în care se asigură supremația Parlamentului, ca instituție fundamentală a democrației. În cazul constituirii unei majorități parlamentare absolute formalizate, Președintele Republicii urmează să desemneze candidatul susținut de această majoritate. Urmând aceste raționamente, trebuie desemnată în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru doar persoana propusă de partidul sau coaliția care deține majoritatea parlamentară, chiar dacă persoana este: un independent, liderul unui partid mai mic, liderul unui partid mai mare etc., indiferent dacă persoana provine din partidul cu cel mai mare număr de parlamentari (dacă partidul cu cel mai mare număr de parlamentari nu deține majoritatea absolută în Parlament). Doar în cazul în care nu este constituită o majoritate parlamentară absolută formalizată, Președintele țării are obligația, după consultarea fracțiunilor parlamentare, de a desemna un candidat pentru funcția de Prim-ministru, chiar dacă fracțiunile parlamentare nu sunt de acord cu propunerea Președintelui (a se vedea HCC nr. 32 din 29 decembrie 2015, §§ 116, 125, 130 și 131; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 22).

46. Curtea a conchis că exercitarea în acest mod a atribuției Președintelui Republicii privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru, reglementată de articolul 98 alin. (1) din Constituție, este de natură să mențină raporturile dintre Parlament și Președinte în echilibrul impus de Constituție pentru republica parlamentară. Curtea a considerat că aceasta este rațiunea interacțiunii Parlamentului cu Președintele Republicii, care se deduce din articolul 98 din Constituție, ambele autorități contribuind, printr-o angrenare de acțiuni politice, la formarea viitoarei echipe de guvernare. Parlamentul acționează după criteriile autentice politice, în care se exprimă indirect consimțământul cetățenilor pentru formarea unui Guvern condus de un viitor Prim-ministru care se bucură de încrederea și de susținerea unei majorități parlamentare (a se vedea HCC nr. 32 din 29 decembrie 2015, § 132; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 23).

47. Curtea a reținut că **modul de alegere a Președintelui Republicii (prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat sau de către Parlament) nu influențează în niciun fel modul de exercitare de către șeful statului a atribuțiilor sale reglementate de articolul 98 alin. (1) din Constituție** (HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 24).

48. De asemenea, în Hotărârea nr. 23 din 6 august 2020, Curtea a reținut că **marja discreționară a Președintelui Republicii la desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru este limitată.** În cazul în care este constituită o majoritate parlamentară absolută formalizată, Președintele Republicii este obligat să desemneze candidatul înaintat de această majoritate pentru funcția de Prim-ministru. În cazul în care nu este constituită o majoritate parlamentară absolută formalizată, Președintele Republicii este obligat ca, după consultarea fracțiunilor parlamentare, să desemneze un candidat pentru funcția de Prim-ministru, chiar dacă fracțiunile parlamentare nu sunt de acord cu propunerea sa (a se vedea punctul 2 din Dispozitiv).

Aplicarea principiilor în prezenta cauză

49. Cu titlu preliminar, Curtea reiterează că **interpretarea dată dispozițiilor constituționale comportă un caracter oficial și obligatoriu pentru toate subiectele raporturilor juridice.** Hotărârea prin care se interpretează un text constituțional are forță de Constituție și este obligatorie, inclusiv considerentele sale, pentru toate autoritățile Republicii Moldova. **Aceasta se aplică direct, fără nici o altă condiție de formă** (a se vedea HCC nr. 33 din 10 octombrie 2013, § 47; HCC nr. 2 din 20 ianuarie 2015, § 143; DCC nr. 4 din 26 februarie 2016, § 13; DCC nr. 51 din 6 iunie 2017, § 26). Respectarea hotărârilor Curții Constituționale este o condiție necesară și esențială pentru buna funcționare a autorităților publice și pentru afirmarea statului de drept (a se vedea HCC nr. 33 din 10 octombrie 2013, § 52; HCC nr. 26 din 11 noiembrie 2014, § 72).

50. Pentru a vedea dacă Decretul contestat corespunde exigențelor stabilite de articolul 98 alin. (1) din Constituție, așa cum acesta a fost interpretat în jurisprudența constituțională, Curtea trebuie să verifice: a) dacă candidatul pentru funcția de Prim-ministru a fost înaintat de o majoritate parlamentară absolută formalizată; b) dacă Președintele Republicii a desemnat candidatul pentru funcția de Prim-ministru înaintat de majoritatea parlamentară absolută formalizată.

a) Dacă candidatul pentru funcția de Prim-ministru a fost înaintat de o majoritate parlamentară absolută formalizată

51. Curtea reține că articolul 98 alin. (1) din Constituție prevede că, după consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru. În Hotărârea nr. 32 din 29 decembrie 2015, Curtea a interpretat articolul menționat și a reținut că **Președintele Republicii este obligat să desemneze în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru candidatul care a fost propus de o majoritate parlamentară absolută**

formalizată (a se vedea punctul 3 lit. a), b) și c) din dispozitiv). La § 114 din Hotărârea citată, Curtea a subliniat că prin sintagma „**majoritatea parlamentară**” se înțelege **majoritatea absolută a deputaților aleși în Parlament**, care, în baza dispozițiilor constituționale, pot acorda vot de încredere Guvernului, *i.e.* cel puțin 51 de deputați. De asemenea, la § 128 și punctul 3 lit. c) din dispozitiv din Hotărârea citată, Curtea a reținut că majoritatea parlamentară trebuie **formalizată**, nu doar declarată, cu **precizarea deputaților care o constituie, cu specificarea disponibilității de a susține o anumită candidatură pentru funcția de Prim-ministru și cu notificarea oficială a Președintelui Republicii Moldova.**

52. În același timp, Curtea reține că **condiția formalizării majorității parlamentare absolute care propune candidatul la funcția de Prim-ministru nu trebuie interpretată în funcție de prevederile actelor infraconstituționale**, spre exemplu, în funcție de Regulamentul Parlamentului. Din punctul 3 lit. c) din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 29 decembrie 2015 rezultă explicit că această condiție este îndeplinită dacă: (i) **actul care atestă formalizarea majorității parlamentare conține date cu privire la numărul și deputații concreți care constituie majoritatea parlamentară absolută;** (ii) **actul reflectă disponibilitatea deputaților de a susține o anumită candidatură pentru funcția de Prim-ministru;** (iii) **actul este comunicat Președintelui Republicii Moldova în mod oficial.**

53. În această cauză, Curtea observă că, pe 11 februarie 2021, 54 de deputați au semnat o Declarație de constituire a majorității parlamentare pentru susținerea dnei Mariana Durleșteanu în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru. De asemenea, Declarația în discuție a fost citită în ședința plenară a Parlamentului și comunicată Președintelui Republicii. Așadar, având în vedere cele menționate *supra*, Curtea reține că **condiția înaintării candidatului pentru funcția de Prim-ministru de către o majoritate parlamentară absolută formalizată este îndeplinită.**

b) Dacă Președintele Republicii a desemnat candidatul pentru funcția de Prim-ministru înaintat de majoritatea parlamentară absolută formalizată

54. Pentru a îndeplini această condiție, **Președintele Republicii este obligat să emită un decret prin care să desemneze candidatul pentru funcția de Prim-ministru înaintat de majoritatea parlamentară formalizată** (a se vedea HCC nr. 23 din 6 august 2020, punctul 2 din dispozitiv).

55. În această cauză, Curtea observă că, pe 11 februarie 2021, după comunicarea Declarației de constituire a majorității parlamentare pentru susținerea dnei Mariana Durleșteanu în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru, Președintele Republicii a consultat fracțiunile

parlamentare și a emis Decretul nr. 32-IX, prin care a desemnat-o pe dna Natalia Gavrilița în calitate de candidat pentru funcția de Prim-ministru.

56. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că **Președintele Republicii poate evalua calitățile, competența, experiența și, în fond, capacitatea candidatului propus de majoritatea parlamentară să conducă Guvernul și să-și atragă sprijinul politic al majorității parlamentare** (a se vedea HCC nr. 32 din 29 decembrie 2015, § 95; HCC nr. 23 din 6 august 2020, § 19). În această cauză, **Președintele Republicii, la emiterea Decretului nr. 32-IX din 11 februarie 2021, nu a contestat calitățile personale și profesionale ale candidatului propus de majoritatea parlamentară.** Obiecțiile Președintelui Republicii au fost îndreptate spre deputații care au susținut candidatul pentru funcția de Prim-ministru (a se vedea § 16 *supra*).

57. Astfel, prin faptul că nu a fost desemnat candidatul pentru funcția de Prim-ministru înaintat de majoritatea parlamentară absolută formalizată, **Decretul contestat contravine articolului 98 alin. (1) din Constituție**, așa cum a fost interpretat în jurisprudența Curții.

58. Totodată, Curtea observă caracterul deficitar al cooperării dintre Președintele Republicii și Parlament în cadrul celei de-a doua runde de consultări privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru (a se vedea §§ 11-16 *supra*).

59. Curtea reiterează că scopul consultării îl reprezintă identificarea sprijinului politic al unei majorități parlamentare formalizate pentru o persoană capabilă să formeze un Guvern care să se bucure de încrederea Parlamentului (a se vedea § 41 *supra*).

60. Consultarea care rezultă din norma constituțională a articolului 98 alin. (1) este un dialog autentic asumat de părți, dialog care trebuie realizat cu bună-credință, în mod sincer și responsabil, astfel încât să fie atins scopul menționat mai sus. Pe un astfel de dialog trebuie să se fundamenteze în mod obiectiv decizia Președintelui Republicii de desemnare a candidatului la funcția de Prim-ministru. În acest caz, consultarea reprezintă un instrument juridic prevăzut de Constituție, care nu poate fi lipsit de eficiență (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 7 din 18 mai 2013, § 50).

61. Curtea menționează următorul considerent al Comisiei de la Veneția: „Respectarea principiului preeminenței dreptului nu se poate limita numai la punerea în aplicare a prevederilor explicite și formale ale legii și ale Constituției. Respectarea preeminenței dreptului implică, de asemenea, un comportament și practici constituționale, care să faciliteze conformarea cu normele formale de către toate organele constituționale și respectul reciproc între acestea” (a se vedea Avizul Comisiei de la Veneția nr. 685/2012 din 17 decembrie 2012, CDL-AD(2012)026, § 72).

62. În contextul examinării acestei cauze, Curtea a ajuns la concluzia că pentru desemnarea candidatului la funcția de Prim-ministru este necesar să se atragă atenția asupra dezideratului dezvoltării culturii politice a

reprezentanților autorităților statului, inclusiv a celor care au sarcina de a participa la consultări. În acest sens, sunt pertinente concluziile Comisiei de la Veneția, potrivit căreia „[...] culturile politice și constituționale trebuie dezvoltate. Demnitarii nu urmăresc întotdeauna interesele statului ca un întreg. [...] Instituțiile nu pot fi privite separat de persoanele care le conduc. [...] O lipsă de respect față de instituții este strâns legată de o altă problemă în cultura politică și constituțională, și anume încălcarea principiului cooperării loiale între instituții. [...] Numai respectul reciproc poate duce la stabilirea unei practici reciproc acceptate, care este în conformitate cu patrimoniul constituțional european și care îi permite unui stat să evite și să depășească crizele cu serenitate” (a se vedea Avizul Comisiei nr. 685/2012, CDL-AD(2012)026, § 73).

63. Așadar, Președintele Republicii Moldova și deputații din Parlament trebuie să manifeste un comportament constituțional loial și să dea dovadă de respect reciproc în vederea asigurării unei cooperări esențiale procesului de investire a unui Guvern și, implicit, bunei funcționări a statului.

64. Astfel, pentru a se evita un blocaj instituțional cauzat de lipsa unui dialog bazat pe respect și diligență între Președintele Republicii și Parlament, Curtea consideră necesar ca părțile să recurgă la noi consultări, care să respecte Constituția și care să fie conforme cu jurisprudența Curții.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) litera a) și 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 litera a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se admite parțial* sesizarea depusă de dnii Vasile Bolea, Grigore Novac și Alexandr Suhodolski, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. *Se declară neconstituțional* Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 32-IX din 11 februarie 2021 privind desemnarea candidatului pentru funcția de Prim-ministru.

3. Pentru a fi respectat articolul 98 alin. (1) din Constituție, fracțiunile parlamentare și Președintele Republicii Moldova trebuie să recurgă la noi consultări.

4. *Se declară inadmisibilă* sesizarea în partea care se referă la solicitarea autorilor de a aprecia dacă prin refuzul desemnării dnei Mariana Durleșteanu în calitate de candidat propus de majoritatea parlamentară pentru funcția de Prim-ministru Președintele Republicii Moldova a săvârșit o faptă gravă în sensul articolului 89 alin. (1) din Constituție.

HOTĂRÂRE PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII DECRETULUI
PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA NR. 32-IX DIN 11 FEBRUARIE 2021

5. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 23 februarie 2021
HCC nr. 6
Dosarul nr. 30a/2021